

Odvolací soud prohlásiv, že je nerozhodno, byla-li nebo nebyla dána výpověď 20. ledna 1922, od zjištění první stolice se potud uchýlil, že mu je jedině rozhodno, že v obou případech do dne podání žaloby t. j. 13. března 1922 uplynulo více než 14 dní a že tím více to lze říci, měří-li se to do dne vydání rozsudku první stolice t. j. do 10. října 1922.

Odvolací soud má tedy zjištěno, že některého dne v lednu 1922 dána byla žalobcem žalovanému 14denní výpověď.

Tím se stal jeho rozsudek neúplným, neboť žalobce jedině z výpovědi dané k 1. únoru 1922 a z jiné — byly-li vůbec dány — která byla po 1. únoru 1922 dospělou, vůbec nežaloval, ale také to vůbec netvrdil, nýbrž nabízel důkaz výsledkem stran o tom, že dal 4nedělní nebo 14denní výpověď v lednu 1922, ale před 1. únorem 1922.

O této výpovědi neprovedly nižší soudy důkazu a to je arci dále uplatněným dovolacím důvodem č. 2 § 503 c. ř. sd., jehož sice žalovaný v dovolání číselně neuvádí, ale jenž jest z obsahu dovolání zřetelně rozeznatelný.

Důležitá je při tom obrana žalovaného, že výpovědi soudem první stolice zjištěné, totiž dne 20. ledna 1922, jako nezákonné (kratší než 14denní) nepřijal, což soud první stolice právem hodnotil, poněvadž to bylo skutkovým základem jeho právního názoru, že touto výpovědí služební poměr zrušen nebyl.

Bylo tedy dovolání vyhověti a dle § 510 I c. sd. ř. spornou věc k rozhodnutí nezralou soudu první stolice vrátiti.

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně, z 20. února 1923 čj. Rv I 174/23.

Dr. Jos. Beutl.

Žalobě o zmatečnost dle § 529 č. 2 c. ř. s. nepřekáží co do včasnosti její okolnost, že žalovaná strana v původním sporu namítala nedostatek volného, vážného a určitého svolení ke smlouvě.

Vrchní zemský soud zamítl žalobu o obnovu a zmatečnost proto, že žalobce nově uplatňovanou skutečnost o své domnělé nepřítetnosti již v původním sporu mohl uplatňovati a částečně již uplatňoval.

Nejvyšší soud zrušil oba nižší rozsudky a nařídil doplnění. Důvody: Žaloba je podle konečného svého návrhu pouze žalobou pro zmatečnost po rozumu § 529 odst. 2 c. ř. s., poněvadž o povolení obnovy vůbec nežádá, nýbrž jen o zrušení rozsudků tří stolic a prohlášení řízení za zmatečné.

Napadený rozsudek pokládá však žalobu za žalobu o obnovu i za žalobu pro zmatečnost a zamítá ji jako opožděnou v obou směrech.

Podle § 534 č. 2 c. ř. s. jest nepřekročitelnou lhůtu jednoho měsíce k podání žaloby pro zmatečnost ve smyslu § 529 č. 2 c. ř. s., o jakou tu jde, odlišně od předpisů § 529 č. 1 c. ř. s., stanovícího počátek lhůty okamžikem, kdy strana o důvodu zmatečnosti zvěděla, počítati ode dne, kterého bylo rozhodnutí, jemuž je odporováno, straně nebo nemá-li procesní způsobilosti, jejímu zákonnému zástupci doručeno. Doručení rozsudků všech tří stolic ve sporu původním nestalo se do rukou zákonného zástupce žalobce, poněvadž tehdy ještě žádného neměl, nýbrž do rukou jeho právního zástupce. Byl-li žalobce, jak tvrdí žaloba, tehdy skutečně nepřičetným, bylo celé řízení, ježto bylo provedeno s osobou nemající procesní způsobilosti bez jejího zákonného zástupce, zmatečným podle § 1, 6 a 7 c. ř. s., a bylo jím i doručení rozhodnutí ve sporu tom do rukou právního zástupce, poněvadž zřízení jeho osobou nepřičetnou bylo dle § 865 obč. z. neplatným. To, že rozhodnutí ve zmíněném sporu nabylo formální právoplatnosti proto, že žalobce v době, kdy bylo vydáno, nebyl ještě zbaven svéprávnosti, nepadá na váhu, poněvadž je celému řízení ve sporu tom odporováno, tedy i rozhodnutí o doručení, které ostatně bylo by, jak už uvedeno, neplatným proto, že se stalo do rukou právního zástupce neplatně zřízeného.

Zákonný zástupce byl žalobci zřízen teprve dne 19. března 1921, když byl tento usnesením okresního soudu v Chrudimi z 19. března 1921 L I 4/21 zbaven svéprávnosti. Tímto okamžikem nabyl opatrovník žalobcův možnosti a práva, nepřičetnost žalobce jako nedostatek procesní způsobilosti v původním sporu uplatňovati, a je proto žaloba pro zmatečnost podaná dne 21. března 1921 podána včas.

Neprávem se dovozuje v dovolacím sdělení, že žaloba, pokud je založena na domnělé zmatečnosti, je podle § 529 odst. 2 c. ř. s. nepřípustnou proto, že žalobce již v odvolání, pak při odvolacím líčení a v dovolání v původním sporu uplatňoval, že byl v době uzavření smlouvy, o niž jde, nepřičetným. V odvolání tvrdil pouze, že byl ve stavu velice vzrušeném a nemohl chápati dosahu svého jednání, v líčení odvolacím pak, že v r. 1919 trpěl poruchami mysli, a v dovolání uváděl, že od března 1916 byl stále na úseku fronty, kde se bez ustání bojovalo, že si proto nebyl plně vědom svého jednání, ježto byl nepřičetným.

Těmito okolnostmi ukazoval pouze na tvrzený nedostatek volného, vážného a určitého svolení ke smlouvě, z něhož odvozoval její neplatnost dle § 869 obč. z., netvrdil však, že je trvale k právním jednáním a k vedení sporu nezpůsobilým. Následkem toho se ani soud odvolací, ani soud dovolací otázkou procesní způsobilosti jeho nezabýval a o ní nerozhodl, dokonce nerozhodl žádný z nich pro žalobce způsobem nepříznivým. Proto se ustanovení § 529 odst. 2 c. ř. s. dovolávati nelze.

Vzhledem k dolíčenému právnímu stanovisku, že žaloba ve sporu tomto je pouze žalobou pro zmatečnost a že je podána včas, odpadá potřeba, by se soud dovolací obíral vývody dovolání, pokud se vztahují na žalobu jako žalobu o obnovu, nehledíc ani k tomu, že by osud žaloby pro zmatečnost byl praejudicielním i pro žalobu o obnovu.

Poněvadž však soud odvolací neřešil otázky, zda žalobce byl v kritické době úplně nepřičetným a neměl proto procesní způsobilosti, nýbrž jen vyslovil domněnku, že u něho nastalo pravděpodobně zlepšení paranoie žárlivců, jež byla soudními lékaři u něho v roce 1914 zjištěna, a z toho pak jen odvozoval, že okolnost, že žalobce byl v roce 1918 a po celou další dobu úplně nepřičetným, nebyla takovou novou okolností, by ji nemohl včas uplatňovati, zůstalo proto řízení odvolací kusým. Kusým zůstalo i řízení prvé stolice proto, že soud stolice prvé povoliv obnovu řízení, o níž žádáno nebylo, nechal nevyřízenou žádost žalobní, domáhající se prohlášení řízení ve sporu původním za zmatečné.

Bylo proto zrušiti rozsudky obou stolic (§ 510 c. ř. s.)

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 10. října 1923
Rv I 785/22.

—er.

Tovární mistři jsou zaměstnanci, kteří konají vyšší nekupecké služby podle § 1 zákona o obchod. pomocnících.

Tovární mistr dostal od své zaměstnavatelky 5./X. 22. výpověď 4 nedělní a mzdu do 11./11. 22. Jeho žalobě o zaplacení mzdy také ještě za další dobu od 12./11. 22 do 31./12. 1922 a alikvotní části novoročního I. a III. stolice vyhověly, II. stolice nevyhověla.

Z důvodů III. stolice:

Rozhodnutí sporu závisí na právním posouzení otázky, zda sluší žalobce zařaditi do kategorie zaměstnanců konajících vyšší nekupecké služby ve smyslu § 1 zák. o obch. pomocnících.